ΤΡΩΤΟΠΟΡΙΑΣ

ΚΟΣΜΑ ΚΑΙ ΔΑΜΙΑΝΟΥ
ΤΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 2

ΖΑΝΤΙΝΗ ΤΕΧΝΗ

ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ

κ. ΖΑΧ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

τινος τύπους και μπαίνει από νατουραλέ παθος τη χαρακτηρίζει η νέα αίσθησή, ο δικός μας ο Δοξαράς. Το νατουραλέ δεν υπάρχει στη μηχανολάθη τέχνη του Βυζαντίου με τη μεγαλόπρεπη σχηματοποίησή της και τον άφησμένο της χαρακτήρα. Και όσο για την εμφάνιση του νατουραλισμού στα Μωσαϊκά της Μονής της Χώρας, αυτά τα λαμπρά καλλιτεχνήματα πρέπει να κριθούν σαν έργα της αρχής του 14ου αίωνος καθώς είναι, επειδή έγιναν μετά το 1310 ένώ το έργο του στην Πάδουα το έκαμε ο Τζιότο στά 1305 και το έργο του της Λεόζζε κατά το τέλος του 13ου αίωνος. Οι χρονολογίες αύτές δεν σημαίνουν βέβαια πώς οι Βυζαντινοί πήραν απ' αύτόν. Βυζαντινοί και Ιταλοί στο 13ον αιώνα μπορεί να έλκαιαν ό ένας μερικά μοτίβα τού άλλου ή να πήραν κ' οι δυό από κοινή πολύ πηγή, στό όλο τους όμως έργο έβαλαν παρεξήλλαξη, ακολούθησαν δηλαδή την ιδιοσυγκρασία τους και δεν ήταν δυνατό νά γίνη αλλοιώς. Ούτε οι Ιταλοί φαίνουν το Βυζάντιο ούτε οι Βυζαντινοί την Ιταλία. Το γεγονός μ' άλλα λόγια που ονομάζουμε Ιταλική Αναγέννηση θά αναμενίη αύτόνομο και θά σημαίνη το ξεκίνημα τού νατουραλισμού στον 15ον αιώνα και την ικανοποίησή του με τη στροφή πρός την έλληνορωμαϊκή άρχαιότητα ἐξ αἰτίας τών τότε Ιταλικών συνθηκών. Το γεγονός αύτό άρχιζε από το Τζιότο και από το Νταντε. Νομίζω πώς το Βυζάντιο είναι καλά έκεί πού είναι. Δεν έχει δουλειά έδώ. Ας τ' άφησουμε στη αὐθυπαρξία του και στη δική του δόξα. Κράτησε χίλια χρόνια, πολέμησε τους επιδρομείς, και διατήρησε το βρετανικό του Ιδεώδες μέ την αρχιτεκτονική του και μέ τη μνημειώδη τέχνη τών μωσαϊκών. Γιατί νά θέλαμε δικαιοδήποτε νά έχη πρέμι και την Αναγέννηση; Έκαμε το δρος του, γιατί νά θέλαμε νά τού δώσουμε το τέλος; Είναι δυνατό νά φαντασθούμε πώς έπειδή σοδοσε και ζωντάνεψε λίγο μιά Βυζαντινή σάνιδα, έπειδή στούς Ιταλούς τη λατρεία της φύσεως; Μά θά μπορούσαν νά τη μάθουν άπό πολλά άλλα έργα που είχε κοντά τους. Ας άφησουμε το Βυζάντιο στό χαρακτήρα του και στο δρόμο του και ας μήν τού ζητούμε δουλειές που δέν φιλοδόξησε νά κάμη. Τό παράδειγμα τού Δοξαρά δέν ήταν λοιπόν παρά ένα ατύχημα στη ζωή του.

Με συναδελφική τιμή
ΖΑΧ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΡΑΣΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΥΜΜΑΥΧΙΩΝ

Δημοσιεύοντες κατωτέρω σχετικόν άρθρον διακεκριμένου και πολυγραφοτάτου Ελληνοαμερικανού συγγραφέως περί καλυμμαυχίου ιερεύοντος κόσμητος ἐκεῖ εἰ σπάνια τού «Ιερού Συνδέσμου φιλούντων ὀθνεπικούς της γνώσεως διαφόρων και ἐγκρίνων επιτηδείων και δυνατοτήτων επί ζητημάτων γενικού ενδιαφέροντος.

Ό καί ελάχιστα γνωρισθείς μέ τό ἰσοδύναμο τυπικόν μετ' άπορίας θά παρετήρησε πόσον όμοιον είνε τό ιδικόν μας καλυμμαύχιον μέ το κάλυμμα της κεφαλής των Ελλήνων ραψίνων. Βεβαίως τού επιστρωμά πας χονδρού χαρτονίου, τό οποίον αύτοι ὡς σχεδιαστέρεοι ἀντικαθιστούν δι' ἐλαφροτέρας άλλ' ἐξίσης σκληρού κανναβάτσου και οὕτω αγνωστούν τό ἐξωτερικόν του ὑφάσμα ἀρρυτίδωτον, ἠθικός, σχήμα, χρώμα, ἐπιστέγασμα, τά πάντα σάς δίδουν την ἐντύπωσιν πραγματικού καλυμμαυχίου.

Τούτου οὕτως ἐχοντος, ἐρωτά τα πανάδ και φιλολόγους τών σεβαστών ἀρχιμ. Διανάν. Ἄν κατά την σφυρά θεωρίαν του «ἡ ἐξωτερική ἐμφάνισις τού Ορθοδόξου κληρικού μετά τού ράσου και τού τρυλλοτού καλυμμαυχίου σαφηνιά και συμβολίζει τόν Ορθόδοξον Βυζαντινόν ναόν», πώς τότε και οἱ Ἕλληνες ραββίνοι φέροντ την περιβολήν ταύτην, τηβεννοφορούντες και αὐτοί ὡς ἡμείς ἐι καιρό της προσευχής και κάλυμμα τρυλλωτόν ἐπί χαιταίς γέροντες; Ἐλανείσθησαν ἀρά γε ἀμφότερα ταῦτα αὐτοί παρ' ἡμῶν και ἀνεπηγνώστως ἐκαστος φιλήνως ἀναπαράγει και ένα Βυζαντινόν ναόν εἰς τήν συναγωγήν του; ἡ μήπως ούτ τοὐναντίον συμβαίνει και ἡ Ὀρθόδοξος παράδοξή μας ἔχει την προέλευσιν ἑβραϊκήν;..

Μίαν ἄλλην ἐρώτησιν θέλω νά κάμω ἐν σχέσει πρός παρομοίαν θέσιν τοῦ ἄρθρου, γραφεν πρό 5-6 ἑβδομάδων ἀπό τόν γνωστόμενον συγγράφην σας Δάμωνα. Ἐν αὐτῷ, ἀφού τόπος ράσον και καλυμμαύχιον ἐχαρακτήρισεν ὡς **προσωπεῖον θεατρικόν**, ἀποδώσας εἰς γήϊνα πράγματα Ιδιότητα ἀναπαλλοτρίωτον της Ἁγίου θεότητος, ἔγραψεν ἔπειτα ὅτι ἐπί τών θεσμών τούτων στηρίζεται ἡ πίστις. Και πρός ἐπιστηρίξιν ἔφερεν ὡς παράδειγμα την Ἐκκλησίαν της Ἀγγλίας, ἤτις, λέγει, κατήργησε ράσα και καλυμμαύχιον και τίποτε και ἐξ μερον εἶνε διεσπασμένη εἰς **πεντήκοντα** [illegible]

[illegible] πιεν ἔμαθεν ὁ φίλτατος [illegible] ὅτι ἡ Ἐκκλησία της Ἀγγλίας [illegible] κατήργησε ταῦτα και [illegible] αὐτή κατά τής [illegible] Ιδιαίτερα [illegible] Πόθεν δ' [illegible] ἡ Βαγγλικανική [illegible] διασπασμένη εἰς 50 [illegible] Δημόφωτα [illegible] Ἐκεῖ δέν εἴλκυσε

ΟΓΗΜΕΝΗ ΔΟΥΛΕΙΑ

ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

από το τρύπημά της ὁ σκλάβος ἀνθρωπος ἀτέλειωτα στενάζει και βασανίζεται, νεκρώθηκε ὁλόκληρα μέσα σ' αὐτό, γιά κάθε [illegible] πήγαινε μαρός σ' ένα τραχύ [illegible] της του λόγια, πού θά μπορούσαν και τις πέτρες νά σαγανεύουν. Λόγος θά μένη ἀσυγκίνητος. Ἀς ἀκουσθῇ μπροστά του καλός λόγο τελειά και πειό ἁρμονική μουσικός που θά μπορούσε και τά θηρία νά συγκινήσῃ. Ὁ νεκρός μένει νεκρός. Ὅλα πάνε χαμένα. Ποιά δύ τον συγκινεί... Ἔχει την παρέα του νεκρισμένη. Λούμε και οἱ λερώσιμες τού σώματος και ὁ φυσικός θάνατός του της ἁμαρτίας εἶνε ἀποκλείσματα. Ὁ δούλος της ἁμαρτίας ἀλυσοδεμένος εἶνε ἀνίκανος νά αἰσθανθῇ την ὡμορφιά. Μοιάζει σάν μεθυσμένος κυβερνήτης πλοίου πού δέν ἠμπορεῖ νά κρατήσῃ το τιμόνι και το πλοίο κλονίζεται, ψαλίζη και ἐπί τέλους γίνεται χίλια κομμάτια ἐπάνω στους βράχους της ἀκτῆς. Ἀπόμα και ἡ ὀμορφιά φύσις συντενίζει και συνοδίνει ἐχρι τοῦ νοῦ· (Ρωμ. ἡ 22) ἀπό την ἁμαρτία τοῦ ἀνθρώπου. Πικρά σκλαβιά, σκλαβιά καταραμένη ἡ σκλαβιά της ἁμαρτίας.

***

Ὡς τόσο ὁ καλός Θεός ἐπραγματοποίησε το προαιώνιο σχέδιό Του γιά τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Υἱός Του κατέβηκε στόν κόσμο και ἔγινε ἄνθρωπος και ἐπάνσε γιά την ἀνθρώινη δυστυχία και ἔκλαυσε γιά τόν ἄνθρώπινο πόνο και μέ το αἷμά Του ἔλυσσε τις ἁλυσίδες μέ τις ὁποῖες ἡ ἁμαρτία εἶχε δεμένο τόν ταλαίπωρο και ἀπελευθέρωσε το σκλάβο. Ἐλευθερώθηκε λοιπόν ἀπό την τραγική σκλαβιά ὁ ἄνθρωπος και ὁ Παῦλος δείχνοντας τά περασμένα μαύρα χρόνια της σκλαβιάς παρουσιάζει ὁλόλαμπρα τά νέα χρόνια της ἐλευθερίας και την ἐδοξασμένη δουλειά στό Θέλημα τοῦ Θεοῦ, πού κάνει ἐὐτυχισμένους τους ἀνθρώπους.

«Ἀδελφοί, ἐλευθερωθήκατε μέ το αἷμα τοῦ Χριστοῦ ἀπό τή σκλαβιά της ἁμαρτίας και εἶσθε πλέον δοῦλοι τοῦ Θεοῦ, δοῦλοι της ἁγίας και ἀναμέτων ζωῆς. Θυμᾶσθε τότε, πού εἴσασθε σκλάβοι της ἁμαρτίας, τότε πού ὅλα τά μέλη τοῦ σώματός σας και το μυαλό και την καρδιά την εἴχατε βυθίσει στή δουλειά τών παθῶν και στην ἀνομία, πῶς δέν ἠμπορούσατε νά ξεφύγετε ἀπό τά δεσμά της; Τώρα ὅμως εἶσθατε και το σῶμά σας ἐλευθερωμένο, εὐλολημένο πάνω εὐγενικόν και ἱερόν ὄντιμον και τη σκέψη σας γιά νά καταρτίζῃ τά σχέδια τά ἱερά και τρύς πόθους σας πόθους Χριστοῦ, και ὅλα αὐτά ἐπιτελεῖτε, τήν ἀρετή, κάνουν ὅ,τι τό ἁγιο θέλημα τοῦ Θεοῦ ἀρέσει και χαρίζουν τόν ἀγιασμό στόν ἐντυπημένο δοῦλο τοῦ Θεοῦ. Τότε, πού εἴσαστε δοῦλοι της ἁμαρτίας, δέν ἠμπορούσατε νά λογαριάσετε την ἀρετή, οὔτε τό Θεῖ το θέλημα. Τί σάς ὠφελήσεν ὅμως τῆς ἁμαρτίας ἡ σκλαβιά; Θυμᾶσθε τά περασμένα ἐκεῖνα χρόνια και νιφέτεσθε και μόνοι σας γιά ὅ,τι τότε διάνατε. Και τό ἀποτέλεσμα τῆς ζωῆς ἐκείνης εἶνε ὁ θάνατος. Ὁ θάνατος της ψυχῆς, σκοτιδιά ἀτέλειωτο, πτῶσι ὁδυνηρού καρδιάς αἰώνια κατάδικη. Πόσο ὅμως ὡραία, πόσο ἀλλοιώτική ἡ σημερινή ζωή! Εἶσθε πλέον ἐλεύθεροι ἀπό την ἁμαρτία. Ἐλυτώσατε ἀπό τό ὀδυνηρό της νύχια. Ὁ δρόμος της ζωῆς σας ἐφανέθηκε. Δέν φοβᾶσθε πλέον νά σκανταλάνετε. Εἶσθε πλέον δοῦλοι τοῦ Θεοῦ. Ζήτε μέσα τό αἰωνόβιο πλάτι της εὐλογίας Του. Τά θέλημά Του εἶνε ὁ φυθμιστής της ζωῆς σας! Ὦ τί εὐλογημένη δουλειά, ἡ δούλεια τοῦ Θεοῦ! Ἡ χαρά περλούσι εἰς καρδιές σας ἡμαλίγη εἶνε ἀπλωμένη μέσα σας· βαδίζετε ὡραια το δρόμο της ζωῆς σας· Τί θά μπορούσε νά σάς ἀντιφυγῇ; Ὅλα ὁ Θεός τά διευθύνει. Χωρίς τό θέλημά Του οὔτε ἕνα φύλλο πέρνει τοῦ φθινοπώρου δέν πέφτει ἀπό το δένδρο. Τραβᾶτε λοιπόν το δρόμο σας ἀγαπώμενοι τάς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Τόν λατρεύετε ἀληθινά «ἐν πνεύματι και ἀληθεία» κρατᾶτε πάντα στά χέρια σας το εὐλογημένο μανδύα της συμπόνας και σπαρτζετε μέ αὐτό τά δάκρυα τοῦ πόνου τών συναπθρώπων σας, νά, μ' ἕνα λόγο ὁ Χριστός ἔχει στήσει το θρόνο Του στην καρδιά σας και ἀπό ἐκεῖ διευθύνει ἀλλήλων το συγχορτημά σας, τους πόθους σας, τάς σκέψεις σας, τά λόγια σας, τά ἔργα σας. Ὁλόληρη τή ζωή σας, και εἶνε ὅλα ἁγια και ἱερά, εἶνε ὅλα σύμφωνα μέ το Θέλημά Του. Γι' αὐτό ὁ ἁγιασμός σας εἶνε τῆς ἁρμίας και εὐλογημένης αὐτῆς δουλείας ὁ καιρός ὅσο ζῆτε σ' αὐτό τόν κόσμο. Και ὅταν ἡ εὐλογημένη ἁρμ Ελθῃ νά ἐγκαταλείψετε πρόσκαιρη αὐτή ζωή τότε οἱ τῆς Ἀθανασίας και ἡ αἰ θά σάς περμένῃ γιά νά μέλη χέρια της θριαμβ σάς τοῦ Χριστοῦ μισθός της ἁγιασ το δι δόξο τοῦ Χ σία τοῦ Χ χαρίζει αἰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΑΓΙΟΙ

ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΑΙΓΙΝΙΤΙΚΑ

Δύο ὧρες μακρυά ἀπό τάς Ἀθήνας γίνονται θαύματα, στην Αἴγινα στό σπίτι τοῦ Δεσπότη. Ποιός εἶνε αὐτός ὁ Δεσπότης;

Ιερ. Σύνδεσμος Αθ. 1 Ιουλ. 1935

Ἦταν ἕνα ξενιτεμένο μπακαλόπουλο δεκατεσσάρω χρονῶν στήν Πόλι τό 1860, ποῦ ἔγραφε ρητά ἐπάνω στίς χαρτοσακκοῦλες. Ἡ παιδιακιστικιά του καλωσύνη τόν ἔσπρωχνε, σ' αὐτό τό εἶδος τῆς ἀνωνύμου καί ἀδόξου δημοσιογραφίας, μέ σκοπό νά ὠφελήσῃ τήν κοινωνία, μεταστρέφωντας τά πακέτα σέ χειρόγραφες ἐφημερίδες ἀναγνωστικῆς κυκλοφορίας. Ἀργότερα ὁ Θεός ἀντάμοιψε τάς ἁγνάς προθέσεις τῆς ἀθώας ψυχῆς του, καί τόν ἀξίωσε νά συγγράψῃ, καί νά ἐκδώσῃ προσέτι πολλά βιβλία καί μελέτας ἐμβριθεῖς, νά σπουδάσῃ θεολόγος, νά γίνῃ Μητροπολίτης, διευθυντής τῆς Ριζαρίου Σχολῆς καί τέλος νά ἀποτραβηχτῇ ἀπό τόν κόσμον καί νά ἀποβιώσῃ στήν Αἴγινα ὡς κτίτωρ τῆς κοινοβιακῆς Μονῆς γυναικῶν Ἁγίας Τριάδος. Ἐκεῖ μέσα στήν αὐλή τοῦ Μοναστηριοῦ του κεῖται τώρα τό μυροβόλο λείψανο τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου.

Αὐτός εἶνε ὁ Δεσπότης.

Παίρνετε τό πλοῖο μπροστά ἀπό τό Ρολόϊ τοῦ Πειραιῶς καί μετά δίωρο τό πολύ ταξεῖδι, φθάνεται στό Πάγκαλο Νησί τῆς Αἰγίνης.

Ἔμεινα ἐπί 14 χρόνια στό Παρίσι καί ἀπό ἐκεῖ ἐξορμοῦσα κάθε χρόνο σέ μακρυνές ἐκδρομές γιά νά τέρψω τά μάτια μου. Πολλές φορές πῆγα γιά τόν ἴδιο σκοπό στήν Ἰταλία, καί σέ πολλά λιμάνια καί νησιά τοῦ ὠκεανοῦ καί τῆς Μεσογείου μά πουθενά τά μάτια μου καί ἡ ψυχή μου δέν εὐτύχησαν τόσον ὅσον στήν Αἴγινα. Ἐπάνω στό Μόλο ἐκεῖ ποῦ εἶνε τό ἐκκλησάκι τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ θαλασσινοῦ (γιατί ἔχουν καί στεριανό πιό μεγάλο) οἱ εὐπροσήγοροι ψαράδες περιποιοῦνται τά δίκτια τους καί θ' ἀπαντήσουν σ' ὅλες τίς ἐρωτήσεις σας, γιά τήν Δόξα τοῦ νησιοῦ τους, θά πλουτίσουν τάς ἱστορικάς σας γνώσεις μέ ἄγνωστα ναυτικά ἀνέκδοτα τοῦ 21 καί θά σᾶς δείξουν μέ καμάρι τούς τρομεροὺς ὀγκολίθους ποῦ στήν ἀρχαιότητα, φουντάρησαν οἱ πρόγονοί τους, ἔξω ἀπό τό λιμάνι τους σέ διπλῆ σειρά καί μεγάλη ἀκτῖνα, σάν δύο πελωρίους βραχίονας γιά νά παγιδεύουν καί γραπώνουν τά πλοῖα, τῶν εἰσβολέων. Ὁρεῖστε λοιπόν ποῦ οἱ ἐφευρέται τῆς προσθέτου τορπίλλης ἦσαν Ἕλληνες. Διαφέρει ἡ Αἴγινα ἀπό κάθε ἄλλη γωνιά τῆς Ἑλλάδος, ἐδῶ δέν βλασφημοῦν, οὔτε σκοτώνουν τά ψάρια καί τό γόνο μέ δυναμίτιδα, ὅπως ἐδῶ, ἀκόμη καί στό Τουρκολίμανο. Ἐδῶ εἶνε πολιτισμένοι χωρίς νἆναι καί μοδέρνοι. Ἡ διαύγεια τῆς θάλασσας, τό γαλήνιον τῶν γηγενῶν καί ἡ ἀπροσδιόριστος χάρις τῆς γῆς, εὑρίσκονται ἐδῶ ἐν ἀπολύτῳ ἁρμονίᾳ. Δέν ὑπάρχουν ταξί. Καθ' ὅλον τό διάστημα τῆς διαδρομῆς πρός τό Μοναστῆρι οἱ ἀγαθοί Αἰγινῖται χαριεντολογοῦν μέ τόν δημοφιλῆ σωφέρ, τοῦ ἡρωϊκοῦ καί μοναδικοῦ Λεωφορείου, ποῦ ἐκτελεῖ πρόθυμα κάθε ἀγγαρεία καί δέν ἀρνεῖται καμμιά ἐκδούλευσι.

Ἐδῶ οἱ ἄνθρωποι δέν [illegible], κελαϊδοῦν, ἀκόμη καί [illegible] σακιές ἀπό μακρυά φαίνονται [illegible] θερμοκηπίου. Τό [illegible] γεμάτο ἀπό σπάνια μοσχοβολοῦντα ἀγριολούλουδα. Σ' ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας φθάνουμε στό Μοναστῆρι [illegible] χωριζόμεθα [illegible] τίς ἐνδιαφέρουσες [illegible] ἐντοπίων συνεπιβατῶν. [illegible] ουμε ἀπό τό [illegible]. Μπροστά μας παρουσιάζεται ἕνας κωνοειδής λόφος, χρῶμα σταχτί, δίχως δένδρα, [illegible] σπίτια. Ποῦ καί ποῦ ἀνάμεσα [illegible] πέτρες κάτασπρα στίγματα. Εἶνε ἡ ἐγκαταλελειμένη χώρα, ἄλλοτε πρωτεύουσα τῆς Αἰγίνης. Ὅταν πάγει κανεῖς ἀπό κοντά τότε βλέπει τά στενά σοκάκια, φειδίσια μονοπάτια, καί τά χαλάσματα τῶν σπιτιῶν, ποῦ ἔχουν τό ἴδιο χρῶμα μέ τούς βράχους. Τήν εἶχαν κτίσῃ τήν χώρα, μακρυά ἀπό τήν παραλία, στίς ἀπότομες ἀνηφοριές τοῦ Λόφου, γιά νά ἀποθαρρύνουν τούς πειρατάς. Τά ἄσπρα στίγματα εἶνε ἐκκλησάκια. Σέ κάθε πέντε σπήτια ἀναλογοῦσε καί μία ἐκκλησία. Ὑπεράνω ὅλων καί ἀκριβῶς κάτωθεν τῆς κορυφῆς, βασιλεύει ἡ ταπεινόγλυκια ἐκκλησία τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ποῦ δέν λειτουργεῖται πιά καί πλάϊ σ' αὐτήν τό μικροσκοπικό κελί τοῦ ἐπισκόπου Αἰγίνης Ἁγίου Δυονισίου (ποῦ τό λείψανό του βρίσκεται στήν Ζάκυνθο) τό γραφικώτατο αὐτό κελί σώζεται ἐν ἀρίστῃ καταστάσει ἄν καί πέρασαν ἔκτοτε 3 αἰῶνες. Γιά τήν ταπεινόγλυκια ἐκκλησία τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς δέν εἶνε ἀνάγκη νά γραφῇ ἄλλη λεπτομέρεια, νά πᾶτε καί σεῖς νά ἀνάψτε ἕνα κεράκι καί θά δῆτε καί σεῖς ὅτι ἀπήλαυσε ὁ γράφων.

Καί τώρα ἄς μποῦμε στό σπίτι τοῦ Δεσπότη, στό Μοναστῆρι. Νά ἡ ὁλοκάθαρος καί εὐπρεπεστάτη ἐκκλησιά τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐκεῖ κοντά κάτω ἀπό ἕνα πεῦκο, τό μαρμαρένιο μνῆμα τοῦ Ἁγίου Νικταρίου γεμᾶτο ἀφιερώματα εὐεργετηθέντων ὑπ' αὐτοῦ χριστιανῶν. Ἅγιο Μοναστῆρι, κυψέλη σιωπηλή γεμᾶτο ἀέρα παραδεισιακό. Πῆγα χωρίς σύστασι, χωρίς τίτλους μά μέ ὑποδέχονται, ὁ ἱερεύς καί ἡ ἡγουμένη μέ βιβλικήν ἁπλότητα. Ὅ,τι νά γράφω γιά τήν Αἴγινα γιά τό φιλόξενο σπῆτι τοῦ Δεσπότη της, θά ὠχριάσῃ μπροστά στήν πραγματικότητα. Πρέπει νά πᾶτε καί σεῖς ἐκεῖ γιά νά πάρετε ἕνα ψυχικό λουτρό καί νά αἰσθανθῆτε νά πλημμυρίζῃ τήν καρδιά σας, μιά χαρά ἀσυνήθιστη, ἐδεμική. Ἐδῶ στό Μοναστῆρι μιλοῦν γιά τόν Δεσπότη σάν νά βρίσκεται ἀκόμη κάτω στή γῆ. Ἄλλωστε οὐσιαστικῶς ὁ Ἅγιος Νεκτάριος, κυβερνᾷ τό Μοναστῆρι του. Ἐξακολουθεῖ νά ἐνδιαφέρεται καί νά φροντίζει ἀκόμη, γιά τίς λεπτομέρειες ὅπως ἔπραττε ὅταν ἦτο ἐν τῇ ζωῇ.

Ἐδῶ συνέγραψε μελέτας περισπουδάστους καί συγγράμματα, ἐκ τῶν ὁποίων πολλά ἐδημοσιεύθησαν συγχρόνως ὅμως ἔβαζε καί σιόλες σέ παλιά παπούτσια, καί τήν νύκτα πολλάκις ἠγείρετο, γιά νά καθαρίσῃ τά ἀποχωρητήρια τοῦ ἐξωτερικοῦ ξενῶνος παρά τάς ἐντόνους διαμαρτυρίας τῆς καλοκἀγαθῆς ἀδελφῆς Νεκταρίας, ποῦ ἀκόμη ἕως τώρα ἐξανίσταται, ὅταν τό θυμᾶται. Διά τῆς μελέτης εἶχεν ἀποκτήσει ἀποδαίας ἱστορικάς γνώσεις. Σ' ἕνα δωμάτιο τοῦ ἐξωτερικοῦ ξενῶνος προξενοῦν ἐντύπωσιν ἡ δυνατές πινελιές μιᾶς ἀκουαρέλας. Εἶνε σύνθεσις ὑπογεγραμμένη ἀπό τόν Ἅγιο Νεκτάριο, Τρεῖς σταυροί ἐν παραμύθι μέ σοφά ρητά, καί δύο μορφαί ἀγγέλων, θά μποροῦσε ἐάν ἤθελε νά ἀποκτήσῃ φήμην μεγάλου ζωγράφου. Ἦτο ὑπόδειγμα ἐναρέτου ἱερέως καί ἐξασκοῦσε ὅλας τάς ἀρετάς τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἦτο ἁγνός. Ὁ περιορισμένος χῶρος τῆς φιλοξένου ἐφημερίδος δέν ἐπαρκεῖ διά τήν ἀπαρίθμησιν τῶν ἐπιτελεσθέντων θαυμάτων πρό καί μετά τήν τελευτήν του, μέχρι σήμερον. Ἐξέπνευσε εἰς τό Ἀρεταίειον Νοσοκομεῖον τῇ 8 Νοεμβρίου 1920. Τρανό δεῖγμα τῆς ἁγιότητός του, ἐδόθη ὑπό Χριστοῦ εἰς τούς ἐν τῇ γῇ ἀνθρώπους, τήν ἰδίαν ἡμέραν τῆς θανῆς του κατ' αὐτήν τήν μεταφοράν τοῦ λειψάνου ἀπό Ἀθήνας εἰς Αἴγιναν. Ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ εὐωδίαζε καί ἐσκόρπιζε μύρα τό σεπτό του λείψανο τό ὁποῖον συνόδευον, ὁ τότε ἀρχιμανδρίτης Παντελεήμων καί νῦν Μητροπολίτης Καρυστίας καθώς καί ὁ πρωθιερεύς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς πατήρ Ἄγγελος Νησιώτης. Ἐπί τρεῖς ἡμέρας μέχρις ὅτου ταφῇ, αἱ καλογραῖαι συνέλεγον τόν εὐωδιάζοντα ἱδρῶτα του διά τεμαχίων βάμβακος, τά ὁποῖα ἔκτοτε ἐπετέλεσαν ἀμέτρητες θεραπεῖες ἀσθενειῶν. Ὁ βιογράφος του Ἀρχιμανδρίτης Θεοδόσιος Παπακωνσταντίνου, ἀναφέρει ἀκριβεῖς λεπτομερείας, ὀνόματος, ἡμερομηνίας καί διευθύνσεις θεραπευθέντων, δαιμονιζομένων, ἐπίσης καί ἄλλα πρόσφατα θαύματα. Τάς ἀκολούθους πληροφορίας, ἀποσπῶμεν ἐκ τῆς βιογραφίας του. Ἐγεννήθη ἐν Σιλυβρίᾳ, (πλησίον τῆς Κων)πόλεως) ἐξ εὐσεβῶν γονέων Δήμου καί Μαρίας Κεφαλᾶ τήν 1 8βρίου 1846. Ἀπεστρέφετο ἐκ φύσεως τά παιδικά παίγνια καί ἐτέρπετο εἰς τήν προσευχήν καί ἀποστήθισιν ψαλμῶν καί ἱερῶν ἀποφθεγμάτων. Δεκατετραετής προσλαμβάνεται ὡς ὑπάλληλος παρά τινος συγγενοῦς του ἐν Κων)πόλει ἐκεῖ δέ κατέγραφεν ρητά [illegible] ἐπί τῶν σακκιδίων καί περιτυλιγμάτων, ὅπως οἱ ἐκ τοῦ καταστήματος ἀγοράζοντές τι διδάσκονται ἀναγιγνώσκοντες ταῦτα ὡς ἀναγράφει ὁ ἴδιος ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ ἐκδοθέντος παρ' αὐτοῦ βιβλίου, «Λογίων θησαύρισμα». Μετ' ὀλίγον κατορθώνει νά προσληφθῇ ὡς παιδονόμος εἰς [illegible] τῷ Μετοχίῳ τοῦ Παναγίου Τάφου Σχολεῖον, διδάσκων τούς μικρούς καί διδασκόμενος τά μαθήματα τῶν μεγαλειτέρων. Εἰς ἡλικίαν [illegible] μεταβαίνει ἐκ Κων)πόλεως εἰς Χίον εἰς τό χωρίον Λυθί ὡς διδάσκαλος πλέον, ὄχι τῶν μαθητῶν μόνον ἀλλά καί τῶν χωρικῶν, διδάσκων καί συμβουλεύων διά τοῦ λόγου καί τοῦ παραδείγματος. Καταταχθείς [illegible] ἀδελφός ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τῶν Ἁγίων Πατέρων, ὅπου καί ἐκάρη μοναχός, διορισθείς καί γραμματεύς. Ἔμεινεν ἐκεῖ ἐπί τριετίαν. Χειροτονεῖται κατόπιν ἱεροδιάκονος ὑπό τοῦ Μητροπολίτου Χίου Γρηγορίου, πλησίον τοῦ ὁποίου διαμένει καί μελετᾷ ἀδιάκοπα. Κατακαίετε πάντοτε ὑπό τοῦ ζήλου ὅπως ὠφελήσῃ τούς συνανθρώπους του. Τό 1885 τεσσαρακοντούτης σχεδόν, τελειώνει τάς Πανεπιστημιακάς σπουδάς του καί λαμβάνει τό πτυχίον θεολογίας. Χειροτονεῖται ὑπό τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Σωφρονίου πρεσβύτερος καί πνευματικός καί μετ' ὀλίγον Μητροπολίτης Πενταπόλεως καί ἐπίτροπος αὐτοῦ ἐν Καΐρῳ. Ὁ κοινός πλέον θαυμασμός τόν προορίζει διά τόν Πατριαρχικόν θρόνον Ἀλεξανδρείας, ἡ ἀγάπη ὅλου τοῦ κόσμου τόν θεωρεῖ ὡς τόν μόνον κατάλληλον.

Διά νά μήν πικράνῃ τόν εὐεργέτην του Πατριάρχην, φεύγει τό 1889 ἀπό τήν Αἴγυπτον μέ τήν πρόθεσι νά μονάσῃ στό Ἅγιο Ὄρος διορίζεται ὅμως ἱεροκῆρυξ Καρυστίας καί ἀπό ἐκεῖ μετατίθεται στήν ἐπαρχία Φθιώτιδος ὅπου ἐκήρυξε μέχρι τοῦ 1894. Ἀναλαμβάνει τήν διεύθυνσιν τῆς Ριζαρίου Σχολῆς, ἡ ὁποία προηγουμένως εὑρίσκετο ἐν σάλῳ καί ταραχῇ. Εἰρήνευσεν καί ἐξύψωσεν αὐτήν σάν ἀληθινός πατέρας. Ἐδίδασκε εἰς τάς ἀνωτέρας τάξεις.

Πολλαί γυναῖκες θεοσεβούμεναι προσερχόμεναι διά συμβουλάς καί ἐξομολόγησιν ἐξέφρασαν τήν ἐπιθυμίαν νά ἀσπασθῶσι τό μοναχικόν σχῆμα. Ὁ Ἅγιος παρακαλοῦσε καθημερινῶς τόν Κύριον νά τόν ἀξιώσῃ νά κτίσῃ μοναστῆρι πλησίον τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ προσευχή του εἰσηκούσθη καί μόναχα μέ τήν βοήθεια τοῦ ὑψίστου (διότι ἦτο πτωχός) κατόρθωσε νά γίνῃ κτίτωρ τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος καί νά ἐφαρμόσῃ πλῆρες τό κοινοβιακόν πολίτευμα.

Τρία ἔτη μετά τόν θάνατον του, ἀνοίξασαι αἱ ἀδελφαί τῆς Μονῆς του τόν τάφον του, εὗρον τό τίμιον λείψανό του ἀδιάφθορον καί ἀποδίδων εὐωδίαν. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος μετ' εὐλαβοῦς ἐνδιαφέροντος ἐξετάσας αὐτοπροσώπως διέταξε ἵνα αὖθις ἐναποθέσωσι αὐτό ἐκεῖ καί ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ κεκανονισμένου χρόνου ἀπό τῆς κοιμήσεως αὐτοῦ τελέσωσι τήν ἀνακομιδήν του, τήν ὁποίαν εὐχόμεθα νά ἴδωμεν καί ἡμεῖς.

Ἐξάπαντος ὑπάρχουν μεταξύ τῶν λαϊκῶν ἀναγνωστῶν τινες ποῦ θά ἐκπλαγοῦν ὅταν διαβάζουν περί προσφάτων Ἁγίων καί μάλιστα γιά ἕνα Ἕλληνα Δεσπότη γιά τόν ὁποῖο δέν ἄκουσαν ποτέ νά γίνεται λόγος. Εἶνε ἀλήθεια ὅτι γιά πολλούς ἦταν ἀφανής. Μά τόν ἔβλεπε ὁ Θεός ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, καί τόν παρακολουθοῦσε ἴσως ἀπό τότε ποῦ ἄρχισε νά γράφῃ ρητά ἐπάνω στίς χαρτοσακκοῦλες.

Ὦ Ἅγιε Νεκτάριε ἐκεῖ ἐπάνω, ποῦ εἶσαι στόν Οὐρανό, παρακάλα τόν Θεό νά βάζῃ τό χέρι του ἐπάνω στήν Ἑλλάδα, γιά νά τήν κάνῃ τόσο ὄμορφη ὅσο τό πάγκαλο νησί σου! Παρακάλα τόν Θεό, Ἅγιε Νεκτάριε νά φυτρώσουν παντοῦ στόν τόπο μας λουλούδια Αἰγινίτικα.

ΕΝΑΣ ΝΕΟΦΩΤΙΣΤΟΣ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

τήν προσοχήν του ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ καί [illegible]ερικῇ κατά ἑκατομμύρια προαγο[illegible] Καθολική ἡ Ρωμαϊκή Ἐκκλη[illegible] μᾶλλον, ἧς οἱ κληρικοί [illegible] ἐν ταῖς χώραις ταύταις [illegible] *ικήν ἐνδυμασίαν ἐκτός* [illegible] τοῦτο νά παραβλάψῃ [illegible] τήν πασιγνώστως [illegible] λικήν πίστιν; [illegible] ὀλίγον ἐπη[illegible] κρουω[illegible] καί

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ